Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά C

C/2024/3673

26.6.2024

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών – Προάσπιση της δημοκρατίας

(C/2024/3673)

Γενικός εισηγητής:	József KÓBOR (HU/EA), αιρετό μέλος τοπικής συνέλευσης: Τοπική Αρχή της πόλης-κομητείας Πετς
Έγγραφα αναφοράς:	Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – Προάσπιση της δημοκρατίας COM(2023) 630 final Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 και (ΕΕ) 2018/1724 όσον αφορά ορισμένες απαιτήσεις που ορίζονται στην οδηγία (ΕΕ) XXXX/XXXX COM(2023) 636 final Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση εναρμονισμένων απαιτήσεων στην εσωτερική αγορά σχετικά με τη διαφάνεια της εκπροσώπησης συμφερόντων που διενεργείται για λογαριασμό τρίτων χωρών και για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1937 COM(2023) 637 final Σύσταση της Επιτροπής για συμπεριληπτικές και ανθεκτικές εκλογικές διαδικασίες στην Ένωση, και την ενίσχυση του ευρωπαϊκού χαρακτήρα και της αποτελεσματικής διεξαγωγής των εκλογών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο C(2023) 8626 final Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με την προώθηση της δραστηριοποίησης και της αποτελεσματικής συμμετοχής των πολιτών και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στις διαδικασίες χάραξης δημόσιας πολιτικής C(2023) 8627 final

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ),

Γενικές παρατηρήσεις

1. Υποστηρίζει ότι η σταθερότητα, η ασφάλεια και η ευημερία της ΕΕ βασίζονται στην ισχυρή προάσπιση των δημοκρατικών αρχών, αξιών και θεσμών σε όλα τα επίπεδα. Σημειώνει ότι οι εξωτερικές προϋποθέσεις για τη διατήρηση αυτών των αξιών περιλαμβάνουν τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια, καθώς και τη διατήρηση κανονικών οικονομικών και πολιτικών σχέσεων στον πλανήτη μας. Δεν υπάρχει δημοκρατία σε συνθήκες πολέμου, δεν υπάρχει δημοκρατία σε συνθήκες φτώχειας ή αβεβαιότητας, δεν υπάρχει δημοκρατία όταν οι άνθρωποι φοβούνται για το μέλλον τους. Ωστόσο, αυτό επιβάλλει μια ιδιαίτερη ευθύνη στην ηγεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των κυβερνήσεων των κρατών μελών της ΕΕ.

2. Υπερασπίζεται το κράτος δικαίου, την ισότητα ενώπιον του νόμου και τη διάκριση των εξουσιών, που αποτελούν τη βάση της δημοκρατίας αλλά και τη βάση του *κοινοτικού κεκτημένου* επί του οποίου έχει οικοδομηθεί η ΕΕ.

3. Εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι τα μέτρα που πρότεινε η Επιτροπή το 2020 στο σχέδιο δράσης για την ευρωπαϊκή δημοκρατία βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της δημοκρατικής ανθεκτικότητας μέσω της προώθησης της ακεραιότητας των εκλογών, της προστασίας της ελευθερίας και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης, καθώς και μέσω της ενίσχυσης της καταπολέμησης της παραπληροφόρησης και της χειραγώγησης των πληροφοριών και των παρεμβάσεων από το εξωτερικό.

4. Πιστεύει ότι τα εύρωστα και με ελάχιστες διαταραχές εκλογικά συστήματα και διαδικασίες αποτελούν βασική προϋπόθεση των δημοκρατιών, ενώ οι πολίτες αναμένουν υψηλά πρότυπα εντιμότητας από τους δημόσιους λειτουργούς. Προειδοποιεί ότι οι υποθέσεις διαφθοράς σε επίπεδο ΕΕ υπονομεύουν σοβαρά την εμπιστοσύνη του κοινού στα θεσμικά όργανα της ΕΕ.

5. Υποστηρίζει σθεναρά όλες τις προσπάθειες για την καλλιέργεια, την προστασία και την ενίσχυση της ευρωπαϊκής δημοκρατίας, καθώς και για τον καλύτερο εξοπλισμό των κοινωνιών και των δημόσιων αρχών με τα μέσα για την αντιμετώπιση κοινών εξωτερικών απειλών κατά της δημοκρατικής διαδικασίας.

6. Θεωρεί ότι η διάκριση των εξουσιών είναι ουσιώδης για τη λειτουργία της δημοκρατίας. Εξίσου κρίσιμης σημασίας είναι η επιτακτική ανάγκη οι δημόσιοι εκπρόσωποι να αποτελούν παράδειγμα ηγεσίας, λειτουργώντας με αξιοπρέπεια και ακεραιότητα. Στο πνεύμα αυτό, η ΕτΠ υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό οι εν λόγω εκπρόσωποι να προωθούν ενεργά τη συμμετοχή και να υπηρετούν επιμελώς το δημόσιο συμφέρον, ευθυγραμμίζοντας τις προσπάθειές τους με τις προσδοκίες και τις ανάγκες των πολιτών στους οποίους παρέχουν τις υπηρεσίες τους.

7. Σημειώνει ότι, στο σημερινό ταχέως μεταβαλλόμενο περιβάλλον ασφάλειας, θα πρέπει να ληφθούν ειδικά μέτρα για την έγκαιρη και αποτελεσματική αντιμετώπιση των προκλήσεων για τις δημοκρατικές αξίες και τους θεσμούς, μεταξύ αυτών η πόλωση, η συγκεκαλυμμένη επιρροή και άλλες παρεμβάσεις, καθώς και η βία και η ρητορική μίσους κατά εκλεγμένων εκπροσώπων.

8. Πιστεύει ότι οι πολίτες έχουν το δικαίωμα να διαφωνούν και να αλλάζουν κυβερνήσεις μέσω εκλογών, χωρίς παρεμβάσεις, είτε αυτές είναι εξωτερικές είτε εσωτερικές.

9. Σημειώνει ότι η Διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης αποτέλεσε σημαντικό δημοκρατικό εγχείρημα, αλλά τα συμπεράσματά της δεν έχουν ακόμη εφαρμοστεί.

10. Υποστηρίζει σθεναρά την ανταλλαγή εμπειριών και τη διάδοση ορθών πρακτικών για την ενίσχυση της δημοκρατίας στην ΕΕ.

11. Επισημαίνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές διαθέτουν ειδικές γνώσεις όσον αφορά τον εντοπισμό πιθανών απειλών για την ακεραιότητα των δημοκρατικών διαδικασιών και την εδραίωση των δημοκρατικών πρακτικών επιτόπου, και ότι συμβάλλουν στην ενίσχυση της ευρωπαϊκής δημοκρατίας μέσω της προώθησης και της διευκόλυνσης της συμμετοχής των πολιτών στον δημόσιο βίο και, ως εκ τούτου, στις ευρωπαϊκές, εθνικές, περιφερειακές και τοπικές εκλογές. Εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι αυτό δεν αναγνωρίζεται σε πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην ενίσχυση της ευρωπαϊκής δημοκρατίας και παρουσιάζονται σε επίπεδο ΕΕ.

12. Επαναλαμβάνει το αίτημά της για τη σύσταση ενός τοποκεντρικού μηχανισμού διαλόγου με τους πολίτες, με τη στήριξη των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, ο οποίος θα διασφαλίζει την αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ των πολιτών και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ.

Προώθηση συμπεριληπτικών και ανθεκτικών εκλογικών διαδικασιών

13. Υποστηρίζει ότι οι συμπεριληπτικές και ανθεκτικές εκλογικές διαδικασίες στην ΕΕ θα πρέπει να ακολουθούν τα υψηλότερα δημοκρατικά πρότυπα και να προωθούν πρωτοβουλίες για την αύξηση της προσβασιμότητας στις εκλογές και της πολιτικής δραστηριοποίησης πολύ πριν από τις ημέρες των εκλογών, προκειμένου να προωθηθεί υψηλή προσέλευση ψηφοφόρων.

14. Υποστηρίζει όλες τις προσπάθειες για την περαιτέρω ενίσχυση του ευρωπαϊκού χαρακτήρα και της αποτελεσματικής διεξαγωγής των εκλογών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, για τη δραστηριοποίηση όλων των πολιτών στις εκλογές και για τη διευκόλυνση της άσκησης των σχετικών εκλογικών δικαιωμάτων.

15. Πιστεύει ότι είναι υψίστης σημασίας οι εκλογικοί νόμοι να διασφαλίζουν μεγαλύτερη συμμετοχή και εκπροσώπηση σε τοπικό επίπεδο.

16. Σημειώνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην προώθηση ελεύθερων, δίκαιων και ανθεκτικών εκλογών στα κράτη μέλη της ΕΕ.

17. Ζητεί να ενισχυθεί περαιτέρω η ανθεκτικότητα των εκλογικών διαδικασιών, σε πλήρη συμμόρφωση με τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις δημοκρατικές αξίες που κατοχυρώνονται στα ενωσιακά και τα διεθνή πρότυπα.

18. Αναγνωρίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές έχουν επίσης ειδική ευθύνη για την προστασία του τοπίου της πληροφόρησης γύρω από τις εκλογές, διασφαλίζοντας ότι οι ψηφοφόροι λαμβάνουν ορθές πληροφορίες έγκαιρα, με προσβάσιμο και κατανοητό τρόπο, και αντιμετωπίζοντας τη χειραγώγηση των πληροφοριών που σχετίζεται με τις εκλογές, την παρέμβαση και την παραπληροφόρηση, σε συνεργασία με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.

19. Τονίζει τη σημασία των τοπικών και των περιφερειακών αρχών για την παροχή πληροφοριών σε όλες τις ομάδες πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των νέων και των πολιτών που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, όπως λόγου χάρη τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα που μιλούν μειονοτικές γλώσσες, σχετικά με τους βασικούς κανόνες και τις πρακτικές ρυθμίσεις που αφορούν την άσκηση των εκλογικών τους δικαιωμάτων, καθώς και για τη διασφάλιση ότι παραμένουν διαθέσιμες οι παραδοσιακές μέθοδοι ψηφοφορίας στις χώρες τους.

20. Αναγνωρίζει τον κρίσιμο ρόλο της ισότητας των φύλων για την ενίσχυση της δημοκρατικής ανθεκτικότητας, την υποστήριξη πρωτοβουλιών που προάγουν την ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στην εκλογική διαδικασία, τόσο ως ψηφοφόρων όσο και ως υποψηφίων, και την ανάδειξη της σημασίας πολιτικών που άρουν τα εμπόδια στην πολιτική δραστηριοποίηση των γυναικών.

21. Χαιρετίζει τις προσπάθειες για την ενίσχυση της συνεργασίας και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στον τομέα της δημοκρατικής και της εκλογικής ανθεκτικότητας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Συνεργασίας για τις Εκλογές. Εκφράζει, ωστόσο, τη λύπη της για το γεγονός ότι η τοπική και η περιφερειακή διάσταση δεν έχουν ενσωματωθεί επαρκώς στη συνεργασία αυτή παρά τον στόχο του δικτύου για προστασία των εκλογών σε όλα τα επίπεδα. Ζητεί, ως εκ τούτου, μία από τις συνεδριάσεις του Ευρωπαϊκού Δικτύου Συνεργασίας για τις Εκλογές να αφιερωθεί στην προστασία των τοπικών και των περιφερειακών εκλογών.

22. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην αποστολή πληροφοριών στους υπηκόους ή τους πολιτογραφημένους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διαμένουν σε τρίτες χώρες για την ορθή συμμετοχή τους στις εκλογές που διεξάγονται στην Ευρώπη.

Προώθηση της συμμετοχής των πολιτών στη χάραξη δημόσιας πολιτικής

23. Τάσσεται υπέρ της συμπεριληπτικής και αποτελεσματικής συμμετοχής των πολιτών, των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις διαδικασίες χάραξης δημόσιας πολιτικής.

24. Σημειώνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές διαδραματίζουν καίριο ρόλο για την προαγωγή της ευρείας και συμπεριληπτικής δημοκρατικής συμμετοχής και για τη διασφάλιση ενός υποστηρικτικού και συμπεριληπτικού περιβάλλοντος που παρέχει ευκαιρίες στους πολίτες να συμμετέχουν αποτελεσματικά.

25. Αναδεικνύει τη σημασία των ψηφιακών λύσεων για την ενίσχυση της συμμετοχής του κοινού, αναγνωρίζοντας παράλληλα ότι είναι αναγκαίο να συνεχιστεί η διευκόλυνση της διά ζώσης συμμετοχής, κατά περίπτωση.

26. Επισημαίνει τη σημασία της ενίσχυσης της συμμετοχής των νέων στον δημοκρατικό βίο της ΕΕ και παραπέμπει στις κοινές συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών και του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Νεολαίας που περιλαμβάνονται στον Χάρτη της ΕΕ για τη Νεολαία και τη Δημοκρατία. Υπογραμμίζει τον ρόλο των τοπικών συμβουλίων νεολαίας ως ζωτικής σημασίας πλατφορμών για τη συμμετοχή των νέων στη δημοκρατική διακυβέρνηση και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Υπενθυμίζει την έκκλησή της προς τα κράτη μέλη να εξετάσουν σοβαρά το ενδεχόμενο μείωσης της ηλικίας ψήφου στα 16 έτη για όλες τις τοπικές και τις περιφερειακές εκλογές στην Ευρώπη και ζητεί την ανταλλαγή δεδομένων και γνώσεων σχετικά με τον αντίκτυπο των θεσμικών ρυθμίσεων στη συμμετοχή των νέων στην πολιτική, για παράδειγμα σχετικά με το ελάχιστο όριο ηλικίας για το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι ([1]).

27. Θεωρεί ιδιαίτερα σημαντικές τις διαδικασίες συμμετοχής των πολιτών στο πλαίσιο των οποίων τα μέλη της κοινότητας αποφασίζουν πώς να δαπανήσουν μέρος του δημόσιου προϋπολογισμού επιλέγοντας και ιεραρχώντας τις προτεραιότητες για τα έργα δημόσιας δαπάνης. Η συμμετοχική κατάρτιση προϋπολογισμού εμβαθύνει τη δημοκρατία, οικοδομεί ισχυρότερες κοινότητες και επιτυγχάνει δικαιότερη κατανομή των δημόσιων πόρων.

28. Υπογραμμίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές αποτελούν βασικούς πυλώνες μιας λειτουργικής δημοκρατίας, ενθαρρύνοντας και ενδυναμώνοντας τους πολίτες να συμμετέχουν ενεργά στις διαδικασίες χάραξης δημόσιας πολιτικής με διάφορους τρόπους, όπως μέσω ομάδων πολιτών, διαλόγων ή συνελεύσεων εντός ή εκτός διαδικτύου.

([1]) Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Το μέλλον της πολιτικής για τη νεολαία στην ΕΕ — Ανάλυση της πολιτικής για τη νεολαία και της συνεκτίμησης του θέματος στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού έτους Νεολαίας 2022» (ΕΕ c 79 της 2.3.2023, σ. 30).

29. Αναγνωρίζει ότι η συμμετοχή των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών αποτελεί μια πτυχή του σεβασμού του κράτους δικαίου και ότι η αποτελεσματική και συμπεριληπτική συμμετοχή είναι εγγυημένη όταν μπορούν να εργάζονται σε ένα ασφαλές περιβάλλον στο οποίο γίνονται σεβαστά τα θεμελιώδη δικαιώματά τους και τα δικαιώματα των μελών τους.

30. Τονίζει ότι η ευαισθητοποίηση σχετικά με επιτυχημένα παραδείγματα συμμετοχής των πολιτών σε τομείς που τους απασχολούν περισσότερο είναι ζωτικής σημασίας, προκειμένου να ενθαρρυνθεί η μεγαλύτερη συμμετοχή των πολιτών στην ανάπτυξη των πολιτικών. Υπό αυτό το πρίσμα, σημειώνει το παράδειγμα της σύμβασης του Århus της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη (UNECE), στην οποία η ΕΕ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, και όλα τα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη, και η οποία εγγυάται τα διαδικαστικά δικαιώματα των πολιτών, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής του κοινού στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων για το περιβάλλον, παρέχοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στους πολίτες μια φωνή για την επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

31. Τονίζει ότι είναι σημαντικό οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές να διαθέτουν επαρκείς πόρους και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών να χρηματοδοτούνται από δημόσιους και ιδιωτικούς πόρους. Επικροτεί το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχει ευκαιρίες χρηματοδότησης στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές και στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών προκειμένου να υλοποιούν έργα που συμβάλλουν στην προαγωγή των αξιών της ΕΕ, αναδεικνύοντας τη σημασία των ευρωπαϊκών στρατηγικών που συνθέτουν την Ένωση της ισότητας.

32. Καλεί τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να ενισχύσουν τη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, καθώς και των ευρωπαϊκών και εθνικών κεντρικών οργανώσεών τους, και να εδραιώσουν τη συμμετοχή τους.

33. Παραμένει προσηλωμένη στην ενίσχυση της επικοινωνίας μεταξύ των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, των τοπικών κοινοτήτων και των πολιτών μέσω του Δικτύου Περιφερειακών και Τοπικών Συμβούλων, σε συνέργεια με το πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Οικοδόμηση της Ευρώπης μαζί με τους τοπικούς συμβούλους», τη διοργάνωση τοπικών διαλόγων και τη συμμετοχή νέων αιρετών πολιτικών στις δραστηριότητες της ΕτΠ.

34. Ζητεί να συμμετέχουν οι πολίτες στον καθορισμό και/ή την τροποποίηση των ευρωπαϊκών, εθνικών, περιφερειακών και τοπικών δημόσιων πολιτικών. Η συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία αυτή είναι απαραίτητη για την αποδοχή αυτών των πολιτικών. Χωρίς προηγούμενη συμμετοχή, οι πολίτες μπορεί να απορρίψουν αυτές τις πολιτικές.

Αύξηση της διαφάνειας των δραστηριοτήτων εκπροσώπησης συμφερόντων εξ ονόματος τρίτων χωρών

35. Παροτρύνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της ΕΕ να αξιολογήσουν διεξοδικά την προτεινόμενη οδηγία και να προτείνουν τις αναγκαίες τροποποιήσεις με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αξιών.

36. Σημειώνει ότι ο ορισμός της δραστηριότητας εκπροσώπησης συμφερόντων χαρακτηρίζεται από κάποια ασάφεια. Ως εκ τούτου, πρέπει να εφαρμοστούν οι πιο ολοκληρωμένες, γενικές, ιδεολογικά ουδέτερες και πρακτικές προσεγγίσεις, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι δραστηριότητες εκπροσώπησης συμφερόντων είναι σαφώς προσδιορισμένες και διαφανείς. Είναι προφανές ότι οποιοσδήποτε εισέρχεται στον δημόσιο χώρο πρέπει να ταυτοποιείται και να ενεργεί με διαφάνεια.

37. Προειδοποιεί ότι η υπό εξέταση πρόταση οδηγίας θεσπίζει διαφορετική μεταχείριση μεταξύ των οικονομικών δραστηριοτήτων της εκπροσώπησης συμφερόντων οι οποίες ασκούνται για λογαριασμό οντοτήτων τρίτων χωρών και των οικονομικών δραστηριοτήτων της εκπροσώπησης συμφερόντων που ασκούνται για λογαριασμό οντοτήτων πολυμερών οργανισμών, των οποίων το πολιτικό και οικονομικό δυναμικό και η εκπροσώπηση συμφερόντων θα πρέπει να βρίσκονται σε μεγάλο βαθμό εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

38. Εκφράζει την ανησυχία της για τον πιθανό αντίκτυπο της προτεινόμενης οδηγίας, η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει σε ακούσιες και δυσανάλογες συνέπειες (για τις οντότητες που χρηματοδοτούνται από το εξωτερικό) χωρίς να αποτυπώνει αποτελεσματικά τις πραγματικές απειλές για τη δημοκρατία.

39. Προειδοποιεί ότι είναι ζωτικής σημασίας η εφαρμογή αιτιολογημένων και αναλογικών προτύπων διαφάνειας για όλους και ότι πρέπει να δοθεί προσοχή όσον αφορά τις σωρευτικές επιδράσεις πολλών παραγόντων της προτεινόμενης οδηγίας σε άλλα μέρη του κόσμου.

40. Καταδικάζει κάθε αδικαιολόγητο περιορισμό των θεμελιωδών ελευθεριών και κάθε περιορισμό του χώρου της κοινωνίας των πολιτών και του πολιτικού χώρου κατά παράβαση του διεθνούς δικαίου για τα ανθρώπινα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων των λεγόμενων «νόμων περί ξένων πρακτόρων».

41. Θεωρεί ότι ορισμένες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών ενδέχεται, λαμβανομένων υπόψη των σκοπών που επιδιώκουν και των μέσων που διαθέτουν, να επηρεάζουν σημαντικά τον δημόσιο βίο και τον δημόσιο διάλογο, περίπτωση στην οποία ο σκοπός της ενισχύσεως της διαφάνειας των χρηματοοικονομικών ενισχύσεων που χορηγούνται σε τέτοιες οργανώσεις μπορεί να συνιστά επιτακτικό λόγο γενικού συμφέροντος. Ωστόσο, περιορισμοί μπορούν να επιβάλλονται για θεμιτούς σκοπούς, όπως για λόγους εθνικής ασφάλειας, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας τάξης, και θα πρέπει να είναι αναλογικοί όσον αφορά τον στόχο της προστασίας των συμφερόντων αυτών και θα πρέπει να θεσπίζονται τα λιγότερο παρεμβατικά μέσα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου ([2]).

([2]) Βλ., για παράδειγμα, την υπόθεση C-78/18.

Συμπεράσματα

42. Επικροτεί τις προτάσεις της Επιτροπής για τη συμμετοχή των πολιτών στην εκλογική διαδικασία και τη βελτίωση της εμπιστοσύνης του κοινού στις εκλογές, καθώς και για την εφαρμογή πολιτικών που ενδυναμώνουν τους τοπικούς και τους περιφερειακούς φορείς και τις οργανώσεις πολιτών να συμμετέχουν στον δημόσιο διάλογο και στη χάραξη πολιτικής.

43. Υπογραμμίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στην προάσπιση της ευρωπαϊκής δημοκρατίας και αποτελούν απαραίτητο δομικό στοιχείο του ευρωπαϊκού δημοκρατικού οικοδομήματος, όπου οι αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται όσο το δυνατόν εγγύτερα στους πολίτες, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 παράγραφος 3 της ΣΕΕ.

44. Καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να δώσει προτεραιότητα στη συνεργασία με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές προκειμένου να διασφαλιστεί αποτελεσματικά η δημοκρατία στην ΕΕ, με παράλληλο σεβασμό και προώθηση των αρχών της επικουρικότητας και του κράτους δικαίου.

Βρυξέλλες, 17 Απριλίου 2024.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Vasco ALVES CORDEIRO